

Tura Soler: «Susqueda és l'escenari més complicat per investigar un assassinat»

La periodista d'"El Punt Avui" acaba de publicar la novel·la "El pantà maleït", sobre l'assassinat d'una parella de joves a l'indret

Tura Soler, a Santa Pau, a la Garrotxa. | Adrià Costa

Tura Soler (Santa Pau, 1963) acaba de publicar ***El pantà maleït*** (Editorial La Campana) en què novel·la l'assassinat de la parella de joves -Paula Mas i Marc Hernández- al **pantà de Susqueda** el 2017. Un cas en què hi sobrevolen molts **dubtes i interrogants**. Al llibre detalla fets i proves a través de diverses històries paral·leles, la de les víctimes, del principal sospitós, de les forenses o fins la d'ella mateixa. La periodista de successos d'*El Punt Avui* transporta el lector fins a Susqueda, un escenari envoltat de misteri, on a més del **doblet crim**, hi ha hagut altres tragèdies i crims. "Els pantans propicien que pugui ser un amagatall de gent fora de la llei", subratlla.

Soler també aprofita per reivindicar el **periodisme de successos** i de proximitat: el de trepitjar carrer i defugir les presses, "una mala companyia per al **periodisme d'investigació**". Precisament, va fer un seguiment exhaustiu del segrest de la farmacèutica d'Olot, Maria Àngels Feliu, que abans no es va resoldre, van passar set anys. Confia que el cas de Susqueda també s'acabi resolent i "seria de justícia" que fos de la manera més nítida. Conversem de tot això i més en una taula del bar Can Pauet a Santa Pau, a la **Garrotxa**.

- D'històries i successos a Susqueda n'hi ha hagut. La maledicció d'una bruixa, accidents,

assassinats, suïcidis, un naufragi mortal i fins i tot reapareix Josep Talleda, el torner de Sant Hilari Sacalm. Per què va fer aquesta prèvia?

- Els assassinats d'en Marc i la Paula tenen una importància cabdal, a més perquè encara estan sense acabar d'esclarir. Em semblava, però, que era molt important fer una aproximació a l'escenari, on un dia d'agost del 2017 van desaparèixer sense deixar rastre fins que van trobar-ne els cossos. Vaig recordar que com a periodista ja havia viscut molts casos que anaven a confluïr a Susqueda.

- Per què creu que aquest ha estat l'escenari de tantes desgràcies? Que té Susqueda que, per exemple, no tingui el pantà veí de Sau?

- El pantà de Susqueda i el de Sau van una mica lligats. Si us hi fixeu, en algunes de les escenes el llibre també surt el de Sau. És una història local de Susqueda, però podria ser global. Es podria situar en qualsevol lloc com Susqueda. Són espais amb embassaments, envoltats de boscos que, per un costat, són una meravella per anar a fer-hi qualsevol activitat, però per l'altre, propicien que pugui ser un amagatall de gent fora de la llei, d'activitats il·legals com plantacions de marihuana, pesca o caça il·legal. De fet, quan es va produir la desaparició d'en Marc i la Paula no feia massa que s'havia produït un crim que se l'havia anomenat "el crim del pantà de Foix", però va agafar més importància el titular d'"el crim de la Guàrdia Urbana". Un temps després, també va haver-hi un altre cas: "el crim del pantà de Boadella".

Soler remarca que hi ha encara molts interrogants en aquest cas. Foto: Adrià Costa.

- El doble crim és el que més ha sacsejat aquest escenari?

- Sí, els altres d'alguna manera estan més clarificats. Al llarg del temps han passat moltes tragèdies, però no tenen el misteri i la transcendència del crim d'en Marc i la Paula. Primer perquè

és l'assassinat d'una parella molt jove, i després capta molt interès perquè encara hi ha molts interrogants i molts enigmes. Això forçosament ho acaba fent un tema amb més interès. La gent té aquella necessitat de buscar o saber allò que encara està fosc.

"A Susqueda han passat moltes tragèdies, però no tenen el misteri del crim d'en Marc i la Paula"

- És un cas que té més ombres que llum. En quin punt es troba?

- Es troba al jutjat, amb una tercera jutgessa, que aquest estiu va resoldre que no calia prorrogar la instrucció i, per tant, no calia fer més proves. Tot i això, encara queden pendents moltes diligències que el jutjat té acordades, però que Mossos o tècnics encara no han aportat el resultat. S'ha d'esperar que incorporin aquestes proves. Actualment, hi ha una persona que està imputada com a sospitosa, que és Jordi Magentí, però que està en llibertat perquè l'Audiència de Girona va considerar que els indicis presentats contra ell no tenien prou solidesa per mantenir-lo a la presó al cap de 303 dies. En principi, se pressuposa que Fiscalia voldrà portar Magentí a judici.

- Aquestes diligències que falta incorporar són serrells?

- Són coses que podrien ser importants si aportessin llum. Per exemple, falten els resultats dels rastrejos al fons del pantà per intentar trobar l'arma del crim. Una de les principals dificultats del cas és que no n'hi ha. L'autòpsia conclou que van ser tirotejats, però el fet de no haver trobat cap projectil vol dir que encara que trobin una arma sospitosa, no es podrà certificar com es fa en altres casos.

- Una altra dificultat és si va haver-hi un o més assassins. Una persona sola pot perpetrar aquest doble crim i enfonsar els cossos, el caiac i el cotxe?

- És difícil de saber. S'hauria de veure com és la persona. Aquest és un dels grans arguments que aporta la defensa de Magentí. Com que no sap nedar, llavors sembla impossible fer aquestes manipulacions en un medi proper a l'aigua. L'última teoria de Fiscalia i Mossos és que van traslladar els cossos amb el seu propi caiac. En Marc i la Paula desapareixen el dia 24, dos dies després es va veure el caiac mig desinflat a la zona de l'embarcador, al cap de dos dies més, el 28, apareix el seu cotxe enfonsat al fons del pantà, però a l'altre costat. Per aigua, amb barca motora, si tarda poc, però si s'ha de fer el recorregut per pista són uns 20 km. Al cap de 32 dies apareixen els cossos a 12 km d'on es va trobar el cotxe. Es planteja un crim que no té un escenari marcat sinó tres de concèntrics. La reflexió és que va ser primer? Van arribar a navegar? Van poder inflar el caiac o els van matar? El o els criminals van fer servir el seu caiac per travessar l'aigua? Com més vegades hi vaig i hi penso, no ho acabo de veure. És com un puzzle que no encaixa.

Conversant amb Tura Soler al bar Can Pauet. Foto: Adrià Costa.

- Un dels testimonis clau era Bartomeu Soler, que va morir.

- La primera vegada que vaig al pantà, em van dir que hi havia una persona que vivia en una barraca en un punt molt proper on van trobar els cadàvers. Era una persona clau i l'havia de torbar. Després de dos o tres intents fallits, acabo establint un bon *feeling* amb en Bartomeu, malgrat que em van dir que era un individu molt estrany que no deixava que ningú s'acostés a la seva barraca. En realitat l'actitud no és aquesta. En Bartomeu per si mateix és un home molt misteriós i no te n'acabes de fiar. Sap la gent que passa pel pantà i fins i tot s'ho anota. Però en canvi, tot i que estar en el punt clau del dia de la desaparició, no ha vist ni ha sentit res.

- Va trobar-se'l mort a la seva barraca. Hi ha tornat?

- Sí, hi he tornat a anar. He anat a complir el seu desig. Ell es volia quedar a Susqueda. Vam anar a portar-hi les cendres.

- Creu que va explicar-ho tot?

- Sempre m'ha quedat el dubte. Quan li parlaves d'aquell dia, el veies turmentat per alguna cosa. Em va quedar la sensació que no m'ho havia explicat tot. Fins i tot, li vaig dir que si no volia explicar-m'ho que m'ho escrivís. Ara tinc les seves llibretes, per voluntat del seu fill, però no hi ha res escrit que expliqui què va passar aquell dia.

- Podria acabar reflotant alguna pista del pantà?

- No se sap mai. Qui diu el pantà, diu els rius. Hi va haver un moment que van trobar una arma que passava a Salt, però no ho era. El pantà ja ha pujat i baixat diverses vegades.

- La investigació es troba en un punt mort, què podria fer canviar-ho?

- Una casualitat o que algú es decidís a explicar. Al cas del segrest d'Olot van passar molts anys fins que va haver-hi una persona que va aportar informació clau i va explicar-ho. Tant de bo sortís alguna pista o un testimoni que pugui servir per fer acabar d'encaixar aquestes peces del cas Susqueda.

"L'amic invisible m'ha guiat virtualment perquè pugui trepitjar el terreny"

- Un dels seus aliats en aquest cas i al qui dedica el llibre és "l'amic invisible". Qui és o com l'ha ajudat?

- No sé qui és. Hi ha gent que pensa que és una figura retòrica, però no. És un personatge que em contacta primer via Twitter i després per altres vies. No se m'apareix mai. Em dona unes pautes, de situacions o de personatges. Em guia virtualment perquè pugui trepitjar el terreny. M'informa per exemple de càmeres meteorològiques enfocades al pantà de Susqueda. Quan vaig a preguntar-ho, ja hi havia anat Mossos també, i resulta que no guardaven les imatges.

«El pantà maleït» també s'ha publicat en castellà. Foto: Adrià Costa.

- En quin punt decideix fiar-se'n?

- Al principi, molts em van preguntar si me'n fiava i, fins i tot, que potser era l'assassí. Però arriba

un moment que el que m'aporta es correspon amb la realitat, ho puc corroborar.

- Sembla que hagi tingut més informació que els Mossos d'Esquadra. S'ha badat o descuidat aquest cas?

- Segur que no he tingut més informació que els Mossos d'Esquadra. Ells en deuen tenir moltíssima i han hagut de seleccionar la que creuen. Pot haver influït el fet que la desaparició es produeix en un moment en què el món està bolcat en la resolució dels atemptats de Barcelona. Llavors tampoc es va calibrar la importància de la jove parella perquè ningú preveia com acabaria com ha acabat. Es van barrejar diverses hipòtesis. A més, es va complicar molt la investigació perquè els joves eren de pobles diferents. La denúncia d'en Marc va a Arenys i la de la Paula, a Pineda, que són partits judicials diferents. Després, s'hi afegeix la comissaria i el jutjat de Santa Coloma de Farners perquè hi ha la pista que havien anat a Susqueda. S'obren diligències a tres jutjats diferents. Precisament, per un embolic en les diligències arriba un moment que les companyies ja no guarden les trucades ni els whatsapps dels mòbils perquè ha passat massa temps. És una informació que s'acaba perdent. Tot i això, no vol dir que Mossos no hi hagi treballat. De fet és on s'han dedicat més esforços. Però, és l'escenari més complicat per anar a investigar un assassinat.

- Per què?

- Primer perquè és un lloc recòndit que no saps on han anat a parar. No és com la ciutat que hi ha càmeres per tot arreu. N'hi ha unes que es troben al punt de sortida d'on van passar la nit però no capten matrícules. Llavors, les antenes que donen cobertura a Susqueda agafen tota la gent que circula per l'Eix, cosa que dificulta a l'hora de destriar qui estava al pantà i qui no. I, després, com pots saber en aquell lloc immens, de camins i pistes, quanta gent hi volta. És un espai molt complicat.

- Ha parlat d'activitats il·legals com el cultiu de marihuana. És una pista destacable?

- Al principi era una de les hipòtesis que es va plantejar. A en Jordi Magentí se li acaba imputant un delictes de cultiu de marihuana, però la plantació que tenien era molt allunyada. Al llarg d'aquests temps s'ha vist que hi havia plantacions a Susqueda. Ara no fa massa se'n va trobar una de més de 8.000 plantes i hi havia gent allà acampada amb tendes. Això configura un escenari sobre si hi pot haver més gent.

Tura Soler. Foto: Adrià Costa

- Quantes vegades ha anat a Susqueda?

- Moltes moltes. No ho sé, les hauré de contar. Però he tingut la sort d'anar acompanyada sempre dels meus amics, en aquest cas, visibles. Són dos policies que, en les seves estones lliures i que compartien la inquietud i dubtes, van acceptar d'acompanyar-me.

"El cas de Susqueda m'ha tret el son moltes vegades"

- Alguns episodis del llibre fan perdre el son. Seguint tant el cas com a periodista, li ha fet perdre el son?

- Me l'ha tret moltes vegades. Sobretot d'anar rumiant com podia haver passat i encaixar les peces del puzzle. Però no me'n surto.

- El llibre compta amb molts personatges i testimonis molt diversos. Quin li ha faltat novel·lar?

- Alguns dels testimonis que surten els recullo sobre el terreny i d'altres els recullo a través de la informació que conté el sumari, per exemple. D'altra banda, aconseguixo novel·lar una mica el que van fer en Marc i la Paula. Amb el que se sap i el que s'ha trobat a les xarxes d'ells, puc reconstruir, per exemple, una mica com la Paula s'acomiada d'on treballa. Falta el trajecte final:

amb qui van parlar entre Caldetes, on teòricament deixen el cotxe, fins a Susqueda.

- Tota la informació està recollida al llibre o ha deixat alguna cosa al tinter?

- Sempre hi ha més coses, però no m'he guardat res per un altre moment. Si podien haver inclòs altres capítols, però no haguéssim acabat mai i havíem de publicar-lo.

- Ha tingut bona rebuda el llibre?

- Quan feia just cinc dies que estava a les llibreries, l'editorial em va trucar per dir-me que anàvem per la segona edició. Hi ha molt d'interès també per part dels mitjans: em passo els dies fent entrevistes.

Tura Soler, a Santa Pau. Foto: Adrià Costa.

- Aquest interès l'ha incrementat el fet d'aparèixer al programa *Crims*?

- Podria ser. Porto molts i molts anys picant pedra a les planes d'*El Punt*. I apareixes tres dies a tres programes de *Crims* i arribes a l'extrem que et criden mentre caces bolets al mig del bosc. El "fenomen *Crims*" s'hauria d'estudiar per saber què ha suposat. A part d'això, ha revaloritzat el periodisme de successos, que fins ara érem el germà pobre. Gràcies a això se li ha donat un altre valor: es pot fer bon periodisme fent successos.

- Abans de *Crims*, quina opinió tenia dels programes de *True Crime*? N'era seguidora?

- Sí, per interès professional. Sempre m'havien interessat aquests temes. N'hi ha un que s'hi assembla que es diu *Memòria Negra* d'IB3. T'agrada mirar casos en escenaris que coneixes.

- No s'ha tingut prou en compte els periodistes de successos. I els de territori?

- Va molt lligat. És una mica el mateix. Allà on es fa veritablement periodisme és al territori. Al final, Carles Porta també surt d'aquest planter. De fet, ens vam conèixer quan ella era periodista al Segre. És el periodisme de proximitat, quan estàs ficat a l'escenari i acabes coneixent els personatges.

"Les presses són molt mala companya del periodisme d'investigació i la rigorositat"

- Al llarg de la trama també apareix Tura Soler en tercera persona treballant de periodista. És com una classe per a futurs professionals?

- Més que una classe, vaig pensar que era l'oportunitat per reflectir una manera de fer periodisme, abans de les xarxes socials i els gabinets de comunicació. Segurament fa vint anys era més fàcil treure dades en aquest terreny que no pas ara. També aprofito per introduir les diferències de com hem de treballar. No tenim altra manera: hem de trepitjar el terreny i parlar amb els testimonis. Ara el periodisme va molt regit per les presses i els clics. I les presses són molt mala companya del periodisme d'investigació i la rigorositat periodística. T'aboquen a precipitar-te i no tens l'estona de reflexió per contrastar totes les parts de la notícia. També tinc la sort que *El Punt Avui* m'ha deixat temps i llibertat. Si no, no hagués estat possible el treball periodístic ni acabar fent aquest llibre.

El cas del segrest d'Olot és un dels més important per a Tura Soler. Foto: Adrià Costa.

- El del segrest d'Olot ha de ser un cas especial per a vostè...

- El recordaré tota la vida. El segrest de Maria Àngels Feliu ha marcat un abans i un després a la història del periodisme. Poc s'ha dit el gran error que es va cometre en el segrest d'Olot. Judicialment es va donar per morta i es va posar a la presó dues persones pel seu assassinat. S'ha parlat poc del gran fiasco judicial i policial que va ser aquella investigació abans no es va encaminar bé.

- Precisament, aquest novembre fa gairebé 30 anys que es va segrestar la farmacèutica d'Olot, un cas que va resoldre's al cap de set anys. Creu que s'acabarà sabent la veritat del doble crim de Susqueda? Es farà justícia?

- Mirant el cas del segrest d'Olot és una cosa que em dona confiança. Van passar set anys i al final es va resoldre. Seria de justícia, sobretot per als pares de la Paula i en Marc, i la societat, que s'esclarís de forma nítida, sense cap mena de dubte i de forma clara qui els va matar i per què.

[plantillasuccessos]